

Tėvų į(si)traukimas į vaikų mokymą(si) karantino dėl Covid-19 pandemijos metu

Nuotolinis vaikų ugdymas pandemijos dėl Covid-19 metu: grėsmės bei galimybės ekosisteminio požiūriu: E-VAIKAI. (Projektą remia Lietuvos mokslo taryba, S-COV-20-11).

Irena Stonkuvienė

2020 10 26

Projekto vykdytojai

- **Vilniaus universiteto Filosofijos fakulteto Psichologijos institutas, Sociologijos ir socialinio darbo institutas, Ugdymo mokslų institutas; Medicinos fakulteto Vaikų ligų klinika**
- **Ieva Adomaitytė Subačienė** – sociologija, socialinės paslaugos
- **Edita Baukienė** – edukacinė psichologija
- **Rima Breidokienė** – klinikinė psichologija
- **Virginija Būdienė** – švietimo politika
- **Jolita Buzaitytė-Kašalynienė** – ugdymo mokslai ir socialinė pagalba
- **Kęstutis Dragūnevičius** – edukacinė psichologija
- **Gražina Gintilienė** – edukacinė psichologija
- **Sigita Girdzijauskienė** – edukacinė psichologija
- **Vaiva Grabauskienė** – edukologija, matematinis ugdymas
- **Roma Jusienė** – klinikinė psichologija, raidos ir sveikatos psichologija. Vadovė.
- **Rūta Praninskienė** – medicinos mokslai, vaikų neurologija
- **Erika Ruschhoff** – socialinė pedagogika, andragogika
- **Vaiva Schoroškienė** – edukologija, humanitarinis ugdymas
- **Irena Stonkuvienė** – edukologija, ugdymo mokslai
- **Vaidotas Urbonas** – medicinos mokslai, vaikų gastroenterologija ir dietologija
- **Jovita Žėkaitė** – sociologija, kriminologija

Projekto eiga

- Birželio-liepos mėn.: kokybinis tyrimas ir kiekybinis tyrimas. Grupinės diskusijos, 12 grupių, iš jų 4 tėvų, 2 mokinių, 4 mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų, 2 administracijos (miesto ir rajono); 250 tėvų ir jų vaikų (tęstinio tyrimo, nuo 8 iki 11 metų amžiaus; naujai surinkti duomenys, nuo 7 iki 14 metų amžiaus).
- Spalio-lapkričio mėn.: kokybinis ir kiekybinis tyrimas, II etapas. 12 focus grupių; 1000 tėvų ir apie 600 vaikų; 300 mokytojų.
- Gruodžio mėn.: mokslinė studija bei moksliniu tyrimu grįstos rekomendacijos.

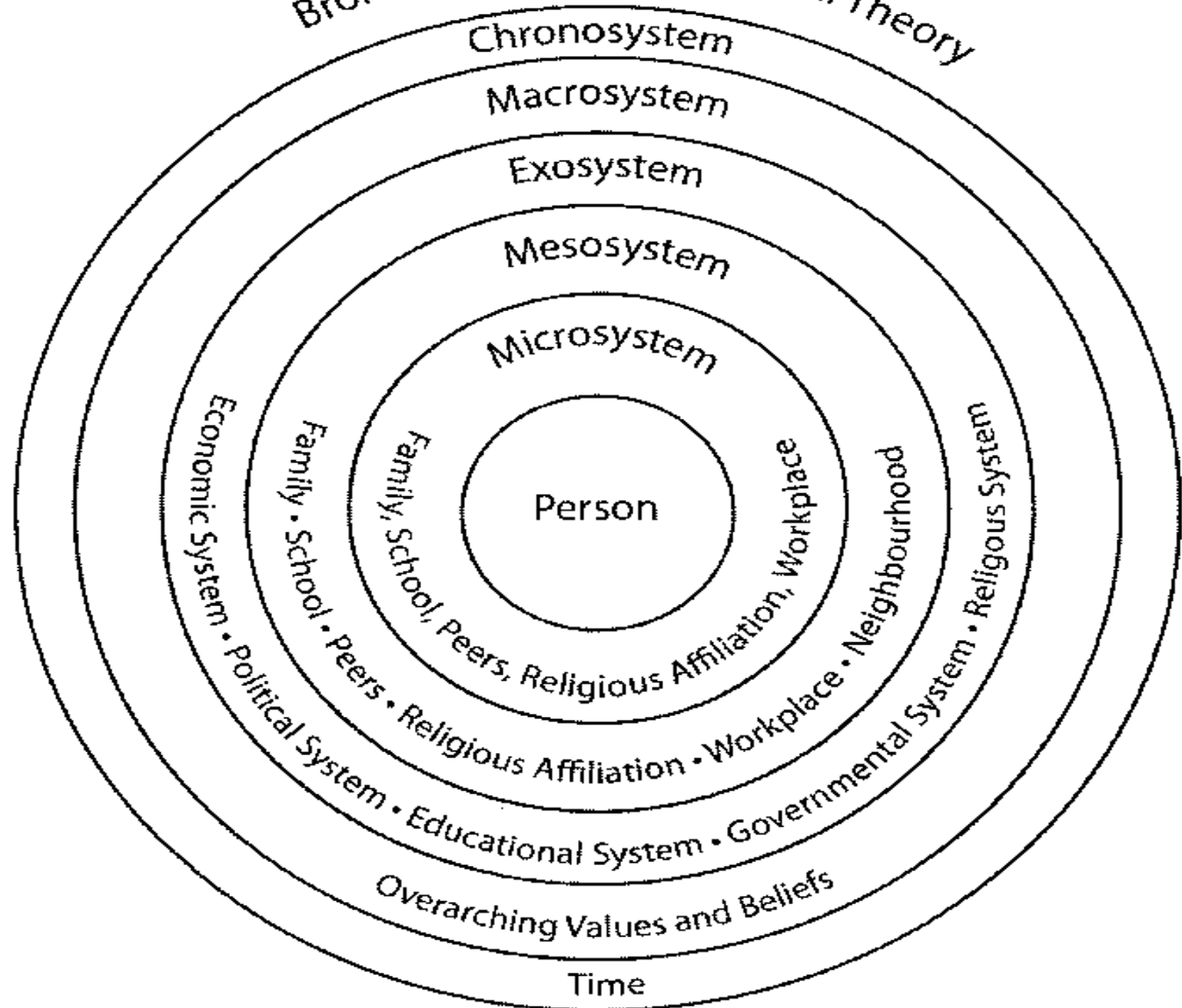

Projekto tikslas

- Visapusiškai išanalizuoti privalomo ugdymosi tik nuotoliniu būdu iššūkius priešmokyklinės ir 1–8 klasės vaikams – jų fizinei ir psichikos sveikatai, saugumui bei mokymosi sėkmei, ir parengti rekomendacijas švietimo, socialinės politikos formuotojams ir vykdytojams, mokyklų vadovams, mokytojams ir tėvams.
- Dėmesio centre – **vaikai** ir jų savijauta

Bronfenbrenner's Ecological Theory

Kiekybinio tyrimo rezultatai: tėvų distresas

- Tėvų distresas karantino metu ženkliai didesnis, nei iki karantino
- Tėvų tarpusavio santykiai prastesni
- Sutarimas dėl auklėjimo mažesnis (vyresnių vaikų tėvų – mažesnis nei jaunesnių)
- Tėvų distresas susijęs su vaikų elgesio problemomis, somatiniais simptomais, emocijų problemomis
- *Tėvai komentaruose dažnai mini papildomus iššūkius karantino laikotarpiu: darbo praradimą, persikraustymą, įtampą, kitus stresinius bei krizinius įvykius*
- *Stresinių ar krizinių įvykių šeimoje buvimas siejasi su vaikų prastesne psichikos sveikata (Jusienė, 2020)*

www.mediavaikai.lt

Kokybinis tyrimas

- 8 grupinės diskusijos kaimo ir miesto mokyklose, su pradinių ir pagrindinių klasių mokytojais ir mokinių tėvais.

Kokią savoką vartosime?

- Tėvų įtraukimas
- Tėvų įsitraukimas
- Mokyklos ir šeimos bendravimas
- Mokyklos ir šeimos bendradarbiavimas
- Pagalba šeimai
-

Tėvų į(si)traukimo į vaikų ugdymą tipai

(Epstein, cit. pg. Valantinas, Čiuladienė, 2012)

- mokyklos pagalba tėvams tobulinant vaikų ugdymo įgūdžius
- **mokyklos ir tėvų bendravimas**
- tėvų savanoriška veikla mokykloje
- **tėvų įtraukimas į pagalbą savo vaikams namuose**
- **tėvų įtraukimas į sprendimų priėmimą mokyklos lygmeniu**
- tėvų įtraukimas į bendradarbiavimą su bendruomene

Tēvai būna:

- Partneriai
- Dalyviai
- Deleguojantys
- Nematomi (Vogels, cit. pg. Valantinas, Čiuladienė, 2012)

Tėvų socialinė ir ekonominė padėtis

- Kaip vienas iš reikšmingesnių veiksnių, turinčių įtakos santykiams tarp vaiko tėvų ir mokyklos, nurodoma tėvų **socialinė ir ekonominė padėtis** (Boethel, 2003).
- Žemo socialinio statuso, menkesnio išsilavinimo, skurdžiai gyvenančių šeimų bendravimo ir bendradarbiavimo su mokykla patirtis yra kur kas labiau komplikauta nei aukštesnio socialinio statuso, materialiai geriau apsirūpinusių šeimų.
- Aukšto socio - ekonominio statuso tėvai į mokyklą žiūri kaip į paslaugas teikiančią instituciją.

“Planšečių klausimas I”

- *Duota viskas, planšetės, internetas. Jie [vienos šeimos vaikai] su tomis planšetėmis po miestelį laksto, o kad į pamokas jungtis, tai nieko nesijungia. <...> O mamos tai priežiūros nėra. (PPgK5);*
- *<...>Kodėl kiti tėvai geriau nesijungia? Todėl, kad namuose yra prasta situacija [šeimoje]. Gal jie nenori rodyti kaip ten yra. Tai geriau gal pasakyti „aš neprisijungiu“? Gal geriau jiems popierines užduotis, duoti<...>ar be vaizdo. Aš manau taip, bet apie tai irgi niekas nekalba. Čia yra labai svarbu. Bet kiek aš girdėjau iš ministro- svarbiausia planšetės numestos. O kas iš tų planšečių, koks vaizdelis atsiveria? (PPrK2):*

“Planšečių klausimas II”

- *Netgi ir buvo tokių, kad atnešė planšetę ir sako, ar kompiuterį duosim. O mes sakom, kad čia ir yra kompiuteris. Skambina ir klausia kaip įjungti [juokiasi] (PPgK3);*
- *Bet yra tėvų, kurie nesuvokia, kurie nemoka prisijungti prie TAMO [elektroninio dienyno]. Ir sako, kad man davė tuščią kompiuterį, kaip aš prie to TAMO prisijungsiu? Netuščią. Jie nesuvokia, kad niekas jo prie to TAMO neprijungs, kai pats turi prisijungti. (PPgK2);*
- *[Svarbu, koks]tėvų išsilavinimas, ar ne? <...> viena mama man skambino ir sakė „Mokytoja, mes su visa šeima galvojam, o kas tas yra Skype? Mes nežinom.“<...> Nu tai galvoju jiems paruošiu popierines [užduotis]. Negi ten pradėsi mokyti juos.. (PPrK2).*

“Planšečių klausimas II”

- *Taip mokykla paklausė [ar reikia planšetinio kompiuterio], bet aš pasakiau: „Ačiū, ne, man Jūsų paslaugų nereikia.“ Aš galiu pati vaikams padaryti ir pati įsigyti ir pati... O kam man ta mokyklos pagalba. Mokykla svarbiausia vaikus moko, žiūri, priemonių man iš jų tikrai nereikėjo, nors jie man siūlė, bet aš atsakiau. <...> Todėl, kad man svetimų daiktų namuose nereikia. (TPgK2)*

Mokytojų nesaugumo jausmas

- *Technologijų įvaldymas.*
- *“Pirmiausia, kai mes perėjom į tas vaizdo pamokas labai puikiai matėsi kaip kas gyvena. Mano brolienė yra taip pat pradinių klasių mokytoja ir ji sako, kad „Aš namuose sėdžiu, vedu tą pamoką, nu kad matosi kad virtuvėje, o ten vaikai, sako, kažkokiuose soduose, oranžerijose, dideliuose namuose. Tai, sako, aš tik susigūžiau, kažkokia esu menka pagal juos“”. (PPrK3)*

**Nuotolinis mokymas kartais
panašus į spiritizmo seansą.**

**- Lina, tu su mumis? Lina,
atsakyk, jei mus girdi.**

“Pernelyg įsitraukę” tėvai

Paūmėjimas

- *“Mamos puolė labai intensyviai savo vaikams padėti ir pagelbėti.<...> Tai buvo problema, kad mamoms kai kurioms reikėjo išaiškinti, kad užduotis skiriam ne joms, o jų vaikams. (PPgM4);*
- *Ir duodama testą ar kažkokį patikros darbą, parašydavau didžiausią A4 formatą tėvams laišką, kad jų žinias jau patikrino jų mokytojai. <...>Bet pas mus mamos labai kai kurios norėjo “padėti”. Tai vėl ten motyvacinį didžiulį laišką, kad mamytės leistų tiems vaikams ramiai patiems galvoti. Susitinkam su viena mama ir ji sako „žinokit, tai paskutinės užduoties aš vis tiek nesupratau. Kaip ten reikia?“ Ir aš paskui tai mamai sakau „Jūs skaitėt mano laišką prieš tą testą?“. “Na taip, bet...” (PPgM4).*

“Praregėjimas”

- *Ir jos puolė savaitę dirbti, paskui ... pastebėjo, kad jų vaikai... Na, kada mes sakydavom, kad jūsų vaikas to nemoka ar su juo reikia papildomai padirbėti, mamos labai dažnai sakydavo, kad mokytojų darbas vaiką mokyt, mokytojos nemoka jo motyvuoti, mokytojos nesudomina ar panašiai ir taip toliau. O po tos savaitės, tos mamos pamačiusios šaukia „įsivaizduojat, jis ten nepaskaito, neparašo ir panašiai, mes darom ir nesuprantam <...>Ir kai kurios mamos pavargo per savaitę ir paliko vėl tuos vaikus taip ramiai mokytis, vėl paliko mokytoja .(PPgM4);*

“Taip paprasčiau”

- *Tai man atvirai kai kurie tėvai pasakė: „dirbau, ūkininkauju, pareinu vėlai, o dar tris valandas reikia vaikui dėmesį skirti? Tai sudiktuodavau, sudiktuodavau ir išsiųsdavau.(PPrK4)*
- *Teko, teko [atlikti užduotis]ir už penktoką, ir už ketvirtoką. Nu, piešti. Labai nemėgsta mano penktokas piešti. Teko mamai dirbti... Nenori ir viskas, tai kaip man jį privesti, jeigu jis nenori? Piešti jis nemėgsta, tai teko man piešti... (TPgK2)*

“Pagerėję” pažymiai

- *O kiek buvo tokių, kad tėvai dar ir padarydavo. Nes iki karantino pažymiai 2, 2, o paskui prasidėjo 9, 10, 9, 10. <...> tikrai dalis tėvų padarydavo. Ir pas tris vaikus tėvai net sėdėdavo pamokose, aš girdėdavau kaip sakydavo (PPgK3);*
- *Kai kur net pastebėjau, kad dviem balais [pagerėjo pažymiai], kai teko vesti pažymius. Ir dėl tų pažymių, tai jie visiškai, na tokie sąlyginiai. Jie nedaug ką sako, iš tiesų, apie žinias. Jei pažįsti mokinį, tai maždaug gali įsivaizduoti čia atitinka jo žinias ar nelabai atitinka. Nes teko pagauti daugybę kartų, kaip tikriausiai ir mums visoms, kad akivaizdžiai vaikas nusirašinėja arba daro su tėvų pagalba. **Bet nelabai gali ką ir padaryt šitoje vietoje.** (PPgM3)*

- *Kritika tada, kada pradedame rašyti pažymius. Ir jei tėvams pažymys netiko, tada jau kliūna mums, maža nepasirodys. PPgK3;*
- *Ir mes susidūrėm **su kai kurių tėvų, iš tiesų, su skundais**. Kad labai intensyviai kai kurie tėvai skambino direktoriui, bet aišku, paskui, matydami, kad situacija nesikeičia ir tam vaikui neįsisi geriau arba reikia su juo daugiau dirbti, tai skambindavo ir švietimo skyrių. Tai buvo tokių pas mus atvejų. PPgM4;*
- *Buvo tokių, kur turi įrašyti tą vertinimą aukščiausią, sakykim, nors ir žinai, kad taip nėra. O išvis mūsų socialinė pedagogė iš pradžių rašė, kad tik kuo mažiau užduočių, kad tik neapkraukit vaikų, saugokite vaikus. Tai žinot, paskui prasidėjo... ai tai pavaduotojas čia, tas Zoom neprivalomas. Tokia mišrainė, kad tu nežinai <...>. Nesvarbu, nieko nedaro, tai keturi. O jei kažką dar pasako, tai jau 5. Na ir taip. Kaip mano kolegė kažką sakė, sakė „**Žinai, jaučiuosi kaip parsidavusi**“. Na, va taip... PPgM1*

Kaip kurti lygiaverčius santykius?

